

ASSUR*info* N° 26

Bulletin hebdomadaire du 27 août 2009

Assuralia est l'union professionnelle des entreprises d'assurances et représente la quasi-totalité des compagnies d'assurances belges et étrangères qui opèrent sur le marché belge

Le Jaumain nouveau est arrivé ...

... où il est question de millésimes et de bonnes tables... (mais attention à l'addition !)

C'est juste avant les vacances que Christian Jaumain a présenté la quatrième édition de son ouvrage intitulé « La capitalisation des dommages et intérêts en droit commun (à l'usage des magistrats, des avocats et des assureurs) », paru chez Anthemis.

Prenant la relève du professeur Dalcq, qui avait signé en 1982 la première préface de l'ouvrage, le professeur Fagnart saisit l'occasion pour dire le peu de bien qu'il pense de la position paresseuse des juristes qui, perdant pied devant la difficulté de compenser un préjudice qui se poursuit dans le futur, s'en tirent avec un raisonnement « au forfait ». Cela dit, la réparation sous forme de rentes n'est évidente ni pour l'assureur, ni pour la victime, alors que la voie de la capitalisation ouvre les perspectives d'un nouveau départ dans l'existence.

C'est là qu'intervient l'actuaire qu'est Christian Jaumain, qui cherche la plus juste méthode permettant de faire droit aux justes intérêts de la victime ou des ayants-droits en tenant compte de l'évolution des taux en euros, d'une mortalité toujours orientée à la baisse et de l'impact fiscal, sans oublier de réaliser sur le plan pratique ces calculs apparemment complexes avec la plus grande facilité d'emploi. En effet, un logiciel bilingue offert sur le site <http://www.christian-jaumain.be/> permet d'effectuer sans peine les calculs nécessaires (en appliquant les méthodes idoines au départ des meilleurs tables de mortalité, portant les millésimes appropriés), quelles que soient les hypothèses de départ retenues.

Décrivant trop modestement l'actuariat comme une science auxiliaire du droit, alors que le droit lui-même n'a de sens que s'il contribue à l'équité et à la justice, l'auteur plaide pour prendre pour référence un taux réel bas, reflétant les politiques monétaires plus finement ajustées de la Belgique et de la zone euro. Paroles mesurées par les turbulences que nous vivons ..., mais Christian Jaumain poursuit

dans sa logique en expliquant que si les prestations des assureurs en deviennent plus lourdes, ils sont fondés à majorer leurs primes en conséquence.

L'ouvrage reprend les bases mêmes des calculs envisagés. Ainsi, Christian Jaumain persiste notamment à plaider pour une vision dynamique de l'évolution de la mortalité: notre espérance de vie ne cesse d'augmenter et l'Arlésienne, Jeanne Calment, ne manque pas au générique. Sans entrer dans des considérations de santé publique, il pointe ainsi le danger qui consisterait à sous-estimer la tendance à l'allongement de l'espérance de vie. L'auteur insiste aussi sur le maintien de calculs ajustés différenciés selon le genre, une nécessité à ses yeux.

Poursuivant dans son approche pédagogique patiente, méthodique et limpide, Christian Jaumain explique ensuite le facteur d'escompte avant d'en arriver aux rentes, enseignant le bon usage de concepts parfois malmenés par des praticiens étourdis. Passant en revue les cas de figure que les praticiens sont susceptibles de rencontrer, il épingle le parti pris favorable que la jurisprudence belge témoigne à l'égard des victimes et ayants-droit, ce qui entraîne pour résultat que l'éventualité d'accidents de la vie tels que le chômage ou le remariage ne leur est pas portée en compte, ce qui évidemment simplifie les calculs, mais alourdit l'addition pour le débiteur d'indemnités.

L'ouvrage de C. Jaumain compte 180 pages et est en vente au prix de 89 € sous la référence ISBN 978-2-87455-199-4. Plus d'infos sur <http://www.anthemis.be/ou> <http://www.christian-jaumain.be> (en particulier en ce qui concerne l'accès au logiciel : les conditions de cet accès seront modifiées dans le courant de cette année).

Wauthier Robyns

Assuralia is de Beroepsvereniging van de Verzekeringsondernemingen en vertegenwoordigt nagenoeg alle Belgische en buitenlandse verzekeringsondernemingen die op de Belgische markt werkzaam zijn.

De nieuwe Jaumain is er ...

... met jaartallen en ultstekende tafels ... (maar kijk ult voor de rekening!)

Net voor de vakantie heeft Christian Jaumain de vierde editie voorgesteld van zijn werk "La capitalisation des dommages et intérêts en droit commun (à l'usage des magistrats, des avocats et des assureurs)", verschenen bij Anthemis.

In 1982 schreef professor Dalcq het eerste voorwoord bij dit werk. Intussen werd zijn taak overgenomen door professor Fagnart en die maakt van de gelegenheid gebruik om zijn mening te geven over de te gemakzuchtige houding van juristen ten aanzien van schadegevallen waarbij de schade in de toekomst aanhoudt. Ter compensatie van die schade kiezen sommigen al te gemakkelijk voor een forfaitaire vergoeding. Toch is het herstel van schade in de vorm van rente niet evident, noch voor de verzekeraar, noch voor het slachtoffer, terwijl kapitalisatie perspectieven biedt voor een nieuwe start in het leven.

In de zoektocht naar een methode die de belangen van het slachtoffer of de rechthebbenden optimaal verrekent, heeft Christian Jaumain een middel ontwikkeld dat rekening houdt met de evolutie van de rente in euro, een steeds dalend sterftecijfer en de fiscale impact, en het in de praktijk mogelijk maakt om op het eerste zicht complexe berekeningen op een zeer gebruiksvriendelijke manier uit te voeren. De op de website <http://www.christian-jaumain.be/aangeboden> tweetalige software maakt het mogelijk om zonder moeite de nodige berekeningen uit te voeren (door toepassing van geschikte methodes op basis van de beste sterftetafels met aangepaste jaartallen), ongeacht de aanvankelijk gestelde hypothesen.

De auteur onderschat het actuaariaat enigszins door het te beschrijven als een wetenschap in dienst van het recht, terwijl datzelfde recht slechts zin heeft als het bijdraagt tot rechtvaardigheid en gerechtigheid. Hij pleit ervoor als referentie een lage reële rentevoet te nemen, die rekening houdt met het meer verfijnde monetaire

beleid van België en de eurozone. Wijze woorden in de woelige tijden die we momenteel doormaken ..., maar Christian Jaumain trekt zijn logica door en legt uit dat als de prestaties van de verzekeraars oplopen, dit bijgevolg een rechtmatige basis vormt voor het verhogen van hun premies.

Het werk vermeldt de basis zelf van de vooropgestelde berekeningen. Zo blijft Christian Jaumain pleiten voor een dynamische visie op de evolutie van de sterftecijfers: onze levensverwachting blijft stijgen. Als voorbeeld van die stijgende levensverwachting vermeldt hij natuurlijk Jeanne Calment, een Franse vrouw uit Arles, voor zover bekend de oudste mens aller tijden. Zonder in de details van de openbare gezondheid te treden, wijst hij zo op het gevaar dat erin bestaat de tendens tot een langere levensverwachting te onderschatten. De auteur benadrukt ook de volgens hem absolute noodzaak van het behoud van aangepaste, op basis van het geslacht gedifferentieerde berekeningen.

Geduldig, methodisch en glashelder legt Christian Jaumain vervolgens de discontofactor uit om daarna het hoofdstuk renten aan te snijden. Daarbij onderwijst hij vooral het goede gebruik van concepten die soms verkeerdelijk gebruikt worden door onbezonnen practici. Hij overloopt een aantal gevallen die de practici kunnen ontmoeten en onderstreept het gunstige vooroordeel dat de Belgische jurisprudentie toekent aan slachtoffers en rechthebbenden, wat ertoe leidt dat de eventualiteit van levensongevallen zoals werkloosheid of een tweede huwelijk niet in rekening wordt gebracht, iets wat de berekeningen natuurlijk vereenvoudigt, maar de rekening voor schuldenaars van vergoedingen natuurlijk zwaarder maakt.

Het boek van C. Jaumain telt 180 bladzijden en is te koop voor de prijs van 89€ onder de referentie ISBN 94-199-87455-2-978 Meer info vindt u op <http://www.anthemis.be/> of <http://www.christian-jaumain.be/> (vooral voor toegang tot de software: de voorwaarden voor het gebruik van de software zullen dit jaar wijzigen).

Wauthier Robyns

